

Süvöltő

Az E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület lapja

XVII. Évfolyam 2008/3. szám

Ára: 200 Ft

Fenntartható fejlődés - hogyan tovább?

Bár a fenntartható fejlődéssel kapcsolatban kissé szerénytelennek tűnhet javaslatokkal előállni a hogyan tovább kérdésre, a 4. oldalon olvasható írás valóban tartalmaz gyakorlatias javaslatokat...

A tiszavirág

Túléltek a dinoszauruszokat, de nem élik meg az aznap estét. Otthon vannak a vizekben, s pár perc erejéig a levegőben is kipróbálják magukat...

10. oldal

Kedves Olvasó!

Helyzet van, helyzet már megint. Újra téma az olajár. Szépen lassan minden korábbi csúcs megdől, bár így megy ez már évek óta, talán nem is érdemes a témával foglalkozni.

Ami miatt mégis szóba hozom a kérdést, az egy kampány. A nagy európai olajforgalmazók felhívást tettek közzé, melyben 10 pontban sorolják fel, hogyan lehet a gépjárművek fogyasztását csökkenteni. A Gonosz Osztrák Olajcég honlapján rajta is van a teljesen banális lista. Természetesen a legalapvetőbb felvetés - mely szerint ne ülj autóba, ha nem muszáj - hiányzik, ennek ellenére örülnék, ha minden autótulajdonos betartaná ezeket az elveket.

Alapigazságnak tartják, hogy a szervizekbe betérve, nagy fogyasztásra panaszkodó autótulajdonosok nagyobb részénél nem gyártási hiba a probléma oka. Egy tesztkör alapján kiderül, hogy a rossz vezetéstechnikának köszönhetően a gyári adatokhoz képest akár 50%-kal nagyobb fogyasztás.

A hír másik hozadéka, hogy megéltük végre azt is, hogy egy energiaszolgáltató nem feltétlenül a fogyasztás növelésben érdekelt, hanem lát fantáziát a takarékoságban is.

Eddig rendben is lenne, de a kampánynak nem volt éppen pozitív fogadtatása. Sok autós felháborodott, hogy neki ne tanácsokat osztogassanak, hanem csökkentsék az üzemanyag adóját. Az adócsökkentést követeljük abba nem gondolnak bele, hogy egy egyszeri lépést nem fordulna meg a tendencia.

Sokan, főleg a fuvarozók indulnak is tüntetni, lelebejtik hol London, hol Párizs belvárosának forgalmát. Egyelőre hiába, egy pár populista politikus kivételével az EU vezetői ellenállnak a követeléseknek. Teljesen zöld logikával vallják a következőket: „Az adómérséklés révén a kereslet nem esne vissza és valójában csak az olajtermelő országok járnának jól”.

Talán itt az ideje újragondolni a jelenlegi szállítási és közlekedési szokásainkat, vagy ha nem tesszük meg, az árak rákényszerítenek bennünket a váltásra. Én már meg is néztem a hazánkban kapható alternatív hajtású járművek piacát...

Egyelőre a kerékpárt nyitják a legköltséghatékonyabbnak.

Priksz Gábor

Süvöltő

Környezetvédelmi folyóirat
Az E-misszió Egyesület lapja
XVII. évfolyam 2008/3. szám

Szerkesztők: Tömöri László,
Csige Anikó, Kolos Livia,
Karásziné Gulyás Edit,
Priksz Gábor, Varga András,
Dr. Szigetvári Csaba

Kiadja és terjeszti:

E-misszió Természet- és
Környezetvédelmi Egyesület
Postacím: 4400 Nyíregyháza,
Szabolcs u. 6.

e-mail: emisszio@e-misszio.hu
Telefon: 42/423-818

Megrendelhet:
az Egyesület címén,
egy szám ára: 200 Ft
elvezetési díj egy évre: 1000 Ft
Az Egyesület tagjainak ingyenes.

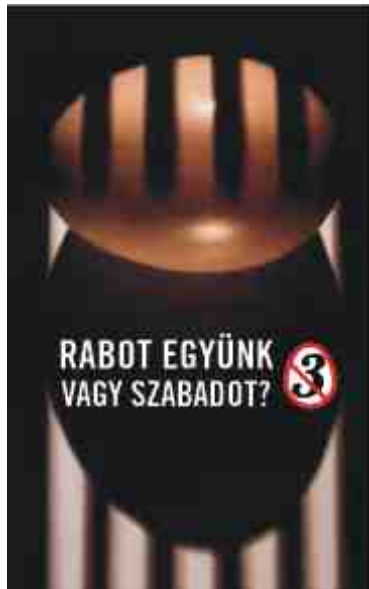
Utánközlés nem tilos,
hanem kívánatos! - Kérjük
azonban a forrás feltüntetését!
A lapban közölt írások nem
feltétlenül tükrözik a
szerkesztő véleményét.

Készült a START Rehabilitációs
Kht. Nyírségi Nyomda
üzemében, környezetbarát
papírra.
Nyíregyháza - 2008 -
Felelős vezető: Balogh Zoltán
vezérigazgató

Köszönet mindenkinek, aki segített,
hogy ez a szám (is) létrejöjjön.
Várjuk a további cikkeket, írásokat,
fotókat, képeket, konstruktív
véleményeket!

A kiadványt támogatta a Környezetvédelmi
Minisztérium és a Nemzeti Civil Alapprogram,
valamint a Nemzeti Kulturális Alap.

nka
Nemzeti Kulturális Alap

TARTALOM

Fagyal	3
Fenntartható fejlődés - hogyan tovább? - I. rész	4
Önkéntes hétvégék 2008	5
Hadüzenet a szemétnek	6
Zöldhullám - blogajánló	7
Az éhséglázadástól... - a hatalmas profitig	8
Poszteren a Tiszavirág	10
Együtt az Élő Tiszáért!	12
Rabot együnk vagy szabadot	13
Táboraink 2008	14
Tokaji fák - Áldozatok és túlélők	15
Kárpáti vonulat	16
Öngyógyító kiskert	16
Tisztelt Cégvezetők, ...!	18
Tisztán és természetesen	19

Fotók: Kovács Tamás,
Szigetvári Csaba, Székely
Zsuzsa, Tömöri László,
Németh Péter és az
"Internet"

Címlapon: Egyesületünk által megmentett
nyestkölyök (Martes foina)

Amennyiben szeretné Egyesületünk aktuális programjairól,
híreiről és környezetvédelmi érdekességekről e-mailt kapni, írj
egy levelet Ilyés Tímea számára (ilyest@zpk.hu), hogy
felvegyen Téged is az E-misszió Egyesület levelező listájára.

Fagyal

Mindennapi cserjéink közül talán az egyetlen, amelyikkel - legalábbis a mi vidékünkön, és az Alföld szinte teljes területén - gyakrabban találkozhatunk urbanizált környezetben, mint a természetben. Ennek akár örülhetünk is, hisz bizonyos értelemben a fagyal az ember jóvoltából terjedt el ennyire, s nem csak a mi számunkra, hanem számos madárnak, rovarnak, s egyéb élőlénynek biztosít élethelyet környezetet településeinken. Ennek a „sikertörténetnek” ugyanakkor vannak kevésbé szép fejezetei is. Talán jobban megbecsüljük ezt a talán túlságosan is közönségesé lett fajt, ha megismerjük a teljes képet.

A fagyal eredetileg a tölgyesek növénye. Talán minden más cserjénél erősebben kötődik ennek a tekintélyt parancsoló fának a jellemzően laza záródású, az aljnövényzetnek jelentős teret és életlehetőséget biztosító állományaihoz. A köztudott kölcsönös: az erdőciklus pusztuló és újjáépülő szakasza között, vagy valami elemi csapás, széldöntés, erdőtüz után a talajt védő árnyaló fagyal bokrai közt tudnak felnővekedni a fiatal tölgycsemeték. A hazai dombvidékek és hegylábak tölgyerdőiben mindmáig az egyik leggyakoribb cserje a fagyal. Valaha ez így lehetett az Alföld nagy részén is, hiszen ha megnézzük a Nyírség és a Szatmár-Beregi sík megmaradt tölgyerdőit, a fagyalt szinte mindenütt megtaláljuk. Az alföldi erdő eltűnésével aztán eltűnt a fagyal is a tájról. A többi cserjével ellentétben sem a természetes útminti, árokperti cserjésekben, sem a réteglelkes bozótosokban nem tudta igazán megvetni a lábát, és a tájidegen fajok ültetvényeiben sem tudott otthonra találni.

A fagyal „eltérése” különösen annak fényében furcsa, hogy egy igencsak életrelévő növényről van szó. Hiszen természet helyi igényei sem különlegesek: a túlságosan vizes, vagy erősebben szikes talajok kivételével mindenütt megél, csupán a hideg, és erősebben árnyékos helyeket kerüli. Növekedése gyors, szabad állásban hamar eléri a 3-4 métert. A vadak rágását, a csonkítást is jól bírja. Szárgyökérzetével erősen kapaszkodik a talajba, sarjaival igen hamar képes pótolni sérüléseit. Termése is bőséges: a júniusban nyíló krémfehér, bódító illatú virágait rovarok sokasága látogatja és porozza be. Szeptemberben ér a fekete, borsó nagyságú bogyóit a madarak mindenfelé elterjesztik, így magról való megújulása sem okoz problémát. Mégis, valami miatt a hosszabb időre erdőtlenné vált

tájakon a fagyal nem képes megmaradni.

Talán ezzel is összefügg, hogy a hagyományos népi kultúrában sem találjuk sok nyomát a fagyal használatának. Vékony fája sem szerszámnyélnek, sem tűzifának nem alkalmas, vészit is csak elvétve használták kosár- vagy kerítésfonáshoz.

Festőnövényként ugyan volt jelentősége (bogyóiból tartós kékeszöld vagy fekete, leveleiből kergéből sárga szín nyerhető), de ez a tudás szinte teljesen feledésbe merült.

Ember számára semmilyen része nem ehető, sőt, bogyói enyhén mérgezőek (hányást, hasmenést okoznak). A népi gyógyászatban sem ismerjük alkalmazását, csupán néhány mediterrán országban használták leveleit a régmúltban száj-garatüregi gyulladások kezelésére. Mindezek ellenére hogyan lett mégis ez a haszontalan cserje a városi mindennapok részévé?

A fagyal „felfedezését” nagy részben valószínűleg a növekvő környezetszennyezésnek köszönhetjük. Ez a cserje ugyanis rendkívül jól bírja a légszennyezést, ráadásul kiváló por- és szélfogó növény. Annak, aki városokban tölti a mindennapjait, nem kell magyarázni, hogy ennek micsoda jelentősége van. A fagyal ráadásul igen dekoratív. Zöld lombja a városi hátszigetekben gyakran egész éven át díszít (innen is ered a növény neve: a „fagyálló fa” kifejezés lerövidülésével), csak keményebb teleken hullajtja le leveleit. Dekoratív virágzatai nyáron nyílnak, mikor a legtöbb fás növény már rég elhullatta szirmait. Gyors növekedése, könnyű szaporítása (mind magról, mind sarjrol, mind fás dugvánnyal könnyedén megtelepíthető), sövényalkotó képessége szintén szerepet játszanak mai sikerében.

A fagyal már csak azért sem hiányozhat a kertekből, mert igazi madárbarát cserje. Szárbozótja jó búvó- és fészkelhely a madarak számára, egész télen fennmaradó fekete bogyóit pedig szívesen fogyasztják az itt telelő fajok. Virágai is rengeteg rovarot vonzanak, s ha szerencsénk van, egyik legimpozánsabb lepkefajunkat, a fagyalszenderet is kertünkbe vonzhatjuk. Érdemes tehát házuk táján is megtelepíteni a fagyalt, csak lehet legelő a divatos egyhangú, szögletesre nyírt sövény formájában, hanem hagyjunk teret a természetes burjánzásnak. Ennyivel tartozunk annak a cserjének, amely háztársunk maradt ellenére, hogy természetes élőhelyeit elfoglaltuk.

Dr. Szigetvári Csaba

fagyalszender

Fenntartható fejlődés - hogyan tovább? - I. rész

Az alábbi cikk Cselószki Tamás a Magyar Tudományos Akadémia, 2008 május 15-én a "Hogyan tovább? A továbblépés lehet ségei és feladatai a fenntartható fejl dés érdekében" cím konferencián elhangzott el adása alapján íródott.

Bár a fenntartható fejl déssel kapcsolatban kissé szerénytelennek t nhet javaslatokkal el állni a hogyan tovább kérdésére, ez a cikk, illetve az alapjául szolgáló el adás valóban tartalmaz gyakorlatias javaslatokat. A konferencia indító témafelvetése három területen javasolta megvizsgálni a fenntarthatóság feltételeit, valamint a teend ket: a gazdasági szabályozás, az intézményrendszer és a társadalmi hajlandóság, tudatosság oldaláról, a cikk ezért ezt a tematikát követi.

Tendenciák

A jelenleg tapasztalható környezeti, társadalmi és gazdasági tendenciákról meglehetősen sok ismerettel rendelkezünk, bár fontos megjegyezni, hogy még a pusztán tényeket is mindenki másképpen értelmezi. Itt nem célom részletesen tárgyalni a folyamatokat, csupán néhány általam lényegesnek tartott jelenséget emelnék ki.

- Az els , hogy mindenféle felismerésünk ellenére fogyasztásunk szintje, ezzel együtt pedig természeti er forrásaink felhasználásának üteme folyamatosan növekszik.
- Ezzel egyidejűleg romlanak társadalmi és természeti struktúráink. A romlás ebben az esetben azt jelenti, hogy a struktúrák, az életünket jellemző rendszeres elemek szerkezete úgy változik meg, hogy azzal csökkennek a fenntarthatóság esélyei.
- Teljesen elterjedt az ágazati szemlélet, a fejlesztések, a források felhasználása, s t, egész gondolkodásunk ágazatokra bomlik. Olyan - általunk jól értelmezhető - ágazatokban gondolkodunk, mint pl. közlekedés, energiaszektor, foglalkoztatás, oktatás, szociális rendszer, iparpolitika, kereskedelem politika, így eleve kicsi az esélyünk felismerni akár csak a legfontosabb összefüggéseket is.
- Értékrendünk egyre anyagiabb, f célunk a gazdasági gyarapodás, és hajlamosak vagyunk mindent gazdasági hasznossága alapján megítélni.

- A társadalmon belül növekednek a jövedelem-különbségek, ezáltal a társadalmi szélsőségek és a feszültségek is.

A fentiek közül külön kiemelném a romló struktúrákat, a rendszer elemei közötti összefüggéseket, valamint az értékrendet - ezekre még visszatérek az alábbiakban.

A rendszer elemei kölcsönösen fogva tartják egymást

Közhely, hogy a világon minden mindennel összefügg, de amennyire gyakran hangoztatott tétel, olyan kevésbé vesszük róla tudomást, illetve vesszük figyelembe problémáink kezelésekor. Az alábbiakban néhány példán keresztül mutatom be, hogyan függnek össze egyes jelenségek és hogy mit értek az alatt, hogy ezek fogva tartják egymást.

Vegyünk els ként az anyagi értékrendet és a település-szerkezetet. Az anyagi hajszolása arra vezet bennünket, hogy gyarapodjunk, ez pedig sokunk számára azt jelenti, hogy saját, lehet legkertes házában szeretnénk lakni. Ez a törekvés óriási kiterjedésű, elterülő városszerkezetet eredményez, mely magával vonja a növekvő közlekedési igényt, általában az autós közlekedés erősödését. Az ilyenfajta városszerkezetben nem csak a fájlagos (egy háztartásra eső) közlekedés növekszik, de lényegesen magasabb lehet a fűtési igény is, nem beszélve a területhasználatról, a beépített területek növekedéséről, ami sok esetben természetes élőhelyeket, vagy azok összeköttetését szünteti meg.

A motorizáció fejlődése lehetővé teszi távoli célpontok elérését, valamint a bárhová bármikor szállítást, ami ismét hatással van nem csak a lakóingatlanok térbeli terjeszkedésére, hanem a munkavállalásra (munkába járni a város másik végére, az oktatásra az iskola is lehet egészen távol) a kereskedelem szerkezetére - bármilyen termék szállítható bárhová, minden csak szervezés kérdése.

A városi életmód szintén egy sor egyéb dolgot meghatároz, ilyen pl. a fogyasztási szokások - a városi ember nem képes maga megtermelni a javakat, azokat kénytelen megvásárolni, ami egyrészt arra kényszeríti, hogy munkabér fejében munkát vállaljon. A megélhetés módja legtöbb esetben bérmunka, másrészt magával vonja az áruszállítást, valamint a termékek csomagolását, tartósi-

tását, s t, azt, hogy kétes beltartalmi érték , ismeretlen eredet termékek fogyasztására kényszerülünk. A termelési és fogyasztási mintázatok úgy alakulnak, hogy a termelés és a kereskedelem egyre inkább központosul, az átlagember pedig egyre több mindent pénzért vásárol meg. Minden áruvá válik, megvehet , és mivel ennek megfelel en alakítjuk ki életmódunkat, rá is vagyunk kényszerítve a pénzszerzésre. Egyre kevésbé támaszkodunk a kölcsönös szívességek rendszerére, ami pedig nem csupán pénzt takarítana meg nekünk, de szorosabbra vonná az emberek közötti kapcsolatokat és növelné biztonságérzetünket, ami jólétünk egyik meghatározó összetev je.

Egy egyszer példán keresztül jól látható, mit l növekedhet a közlekedési igény. Az anyagias szemlélet szerint nem maradhatunk le a versenyben, gyermekeink számára is biztosítanunk kell a „versenyképességet”, ezért igyekszünk ket az általunk legjobbnak tartott iskolába adni, szinte függetlenül attól, hogy az milyen napi utazással jár. Ez hatalmas mértékben növeli a közlekedési igényt, hiszen ma úgy t nik, aki teheti, autóval hordja a gyermekét iskolába. Részben persze azért, mert túl sok az autó, ezért veszélyes gyalogolni...

És egy utolsó példa, az id sek szerepe. Ma a legtöbb család néhány f b l áll és ritka, hogy az id sebb, nagyszül i generáció együtt éljen a fiatalokkal. Régen a nagycsaládokban a gyerekekkel sokat foglalkoztak az

id sebbek, hiszen a szül k el voltak foglalva a munkájukkal. Ezáltal az id sebbek nem érezték magukat feleslegesnek, ahogyan ma legtöbben, másrészt egy élet bölcsességét adhatták át a fogékony gyerekeknek, ami éppen ma sem válna kárukra. Ehelyett idegen bébiszitterek vigyáznak a gyerekre - újabb szolgáltatás, amit ma pénzért veszünk meg, az id sek külön laknak, ami - ha a mentális hatásait nem is nézzük - fajlagosan sokkal több energia, közlekedés, vásárlás és így tovább.

E kissé hosszúra nyúlt felsorolásban szerettem volna példákat hozni arra, hogyan függenek össze életünk egyes területei és hogyan befolyásolják egymást. Nagyon lényeges észrevenni, hogy a rendszer egyes elemeit hiába változtatjuk meg, hiába próbálunk belenyúlni például a közlekedésbe, azt a többi elem, mint a foglalkoztatás, a településszerkezet, az oktatás, a kereskedelem visszahúzza. Ezért fogalmaztam úgy, hogy a rendszer elemei fogva tartják egymást, és ezért van az, hogy a rendszer minden elemét egyszerre kellene változtatnunk, azokra egyszerre kellene hatással lennünk.

Cselőszki Tamás

Folytatása következ számunkban...

Az írás teljes terjedelmében letölthet honlapunkról: www.e-misszio.hu

* * * * *

2008-ban is önkéntes hétfvégék Bálintbokorban!

Idén is tovább szépítgetjük az Egyesület tanyáját. Az utóbbi id ben - néha a barátságtalan id járással is megküzdve a kiskertben szorgoskodtunk. Lassan minden a helyére kerül: a tavaly ültetett kis erd már növekedésnek indult, mellette a lucernás, melybe szszel gyümölcsfákat telepítünk, és feljebb a kiskert, melynek csodájára jár majd a világ. Nem minden tanyabokorban van öngyógyító kert! - lásd 16. oldali írásunkat. Sárgarépa, borsó, petrezselyem, facélia és hagyma szépen, sorban, majd kés bb cékla, mángold, csemegekukorica, dinnye, nyári retek és cukkini került a földbe. Éppen úgy, hogy egymás növekedését segítsék és a kártev ket el zzzék. Most igen jó sora van növényeinknek, hiszen a sok csapadéknak köszönhet en nem szenvednek hiányt semmiben. Reméljük, a tavalyihoz hasonló id járásra nem kell számítanunk, hiszen akkor fagy és aszály egyaránt nehezítette a növények fejl dését.

De nem csak kertészkedéssel lehet elütni az id t! A keményebb fizikai munkát kedvel k is találhatnak ideális tevékenységet. Ha minden jól megy, idén nyáron az építkezések és felújítások is beindulnak, szükség lesz az er s segít kezekre.

Tehát várunk szeretettel mindenkit, aki szeret kertészkedni, kíváncsi a bokortanyák szépségeire, vagy csak szeretne egy csendes hétfvégét falusi környezetben eltölteni. Ha van kedved felépíteni a mi kis tanyánkat, - ami így egy kicsit a Tiéd is lesz-, szeretettel várunk Bálintbokorban!

További információ:
Révész Márton
reveszmarci@gmail.com
06-20-8035793

megszervezik ezt az együttműködést. Náluk különleges gondot jelent - a speciális domborzati viszonyoknak köszönhetően - az ún. szurdikokban felhalmozott személtávolítása, majd megóvása. Ezek néhol több méter mély, meredek falú mélyedések, ún. löszmélyutak, amelyeknek a megközelítése nem egyszeres. A Zöldtárs Alapítvány munkatársai a május 15-én a szekszárdi polgármesteri hivatalban tartott találkozóra már nem titkolt módon azzal a szándékkal hívták meg a résztvevőket, hogy egy, a nyíregyházihoz hasonló együttműködés létrehozásának szándéka ott nyilvánításra kerüljön. Nem is kellett csalódnunk. Szekszárd város polgármestere, a polgármesteri hivatal Munkaszaki Irodájának vezetője, a Polgári Egyesület titkára, a Rendőrkapitányság, a Közterület-felügyelet, a helyi hulladékgazdálkodási kft. vezetői, valamint a Horgász Egyesületek vezetői egyaránt üdvözölték a megalakulást, és aktív bekapcsolódásukat tervezik az illegális szeméttel szembeni harcban.

Szolnokon a Tisza Klub indította el a hulladék-kommandós tapasztalatcsere megszervezését, mely az elbájosokhoz hasonlóan eredményesen zárult.

Szolnokon a legtöbb lakossági bejelentés illegális szeméttel kapcsolatban a vasútvonalak mellett és a Széchenyi-lakótelepről érkezik. Gondot jelent a konténerek mellé kirakott és el nem szállított zsákos szeméttel, és sokat küzdenek a bontási törmelékek megjelenésével is. A családi házas övezetekben nemrég tértek át a gyűjtőszigeteken történő szelektív gyűjtésre. Ezzel párhuzamosan a közszolgáltató a gyűjtőszigeteken a papír és műanyag gyűjtésére szolgáló kék és sárga konténereket elszállította,

csak az üvegyűjtő edényzetek maradtak kint. A lakosok viszont, akik megszokták, hogy eddig oda vitték a szelektív gyűjtött hulladékot, még mindig oda viszik: a konténerek helyére. Itt egyértelműen a lakosság megfelelő tájékoztatására lenne szükség, mivel nem kaptak megfelelő információt a zsákos gyűjtés mikéntjéről és a hozzá kapcsolódó változtatásokról. A polgármesteri hivatal idén is vezette be azt, hogy a gazdálkodó szervezetektől bekéri ellenrészre a hulladékszállítási szerződést, amit 30 napon belül be kell mutatniuk. Ezzel igyekeznek kivédeni azt, hogy a vállalkozások kibújjanak a felelősség alól, és illegálisan szabaduljanak meg a náluk keletkező szeméttel. A találkozón elindult egy közös gondolkodás a város hulladékkezelésével, a megoldási lehetőségekkel kapcsolatban. A labdát feldobtuk, kíváncsian várjuk a fejleményeket.

A találkozón általában elhangzó vélemény volt az, hogy a hulladékszállítást végző közszolgáltatóknak el kellene szállítaniuk a szerződött konténer mellé lerakott egy-egy zsákos szeméttel. Hiszen az ottmaradó, szétszóródó, illetve árokpartra, erdőszélre kiszállított szemétkupacok összetakarítása, ártalmatlanítása sok kidobott pénzbe kerül a települési önkormányzatoknak. Sajnos azonban ezen a szinten már a pénz az úr, érdekek ütköznek.

Mi pedig továbbra is csak azt mondjuk: ha kicsit környezettudatosabbak lennénk mi, emberek, és kevesebb szeméttel termelnénk, nem csordulna túl 80 literes kukánk. Addig viszont kedves már a mód és most alakuló hulladék-kommandósok: üzenjünk hadat a szeméttel és a szeméttel!

Csigé Anikó

Zöldhullám blog a FigyelőNet-en

A hivatalos ismertető szerint:

"Négy zöldszervezet fogott össze, hogy riadót fújjon: ébredj ember, saját jövődet tisztítsd! A Zöldhullám kimossa a homokot a szemekből, a megtisztított tényeket mutatja be."

2007 októberében indult a Zöldhullám blog a FigyelőNeten, ahol a Magyar Természetvédők Szövetsége, a Greenpeace, a Levegő Munkacsoport és a WWF munkatársai webes naplóbejegyzés keretében számolnak be felváltva a számukra fontosnak ítélt témákról.

<http://zoldhullam.blog.fn.hu/>

A Greenpeace, a Levegő Munkacsoport,
a Magyar Természetvédők Szövetsége
és a WWF Magyarországi közös blogja

ZÖLDHULLÁM

Az éhséglázadásoktól a természetpusztításon át a hatalmas profitig

Úgy néz ki, hogy sajnos beteljesül George Monbiot három és fél évvel ezelétti jóslata, és a bioüzemanyagok iránti megnövekedett kereslet és más tényezők hatására egyre drágábbak lesznek az élelmiszerek. Az ENSZ-t a Világbankon át a Nemzetközi Valutaalapig ma már szinte minden nemzetközi intézmény az élelmiszerválságról beszél.

Nem csoda, hiszen több tucatnyi fejlődő országban mentek az utcára tiltakozni az emberek, mert nem tudják megfizetni a hihetetlen mértékben megdrágult élelmiszereket. Ezzel egyidőben viszont az agrobizisben érdekelt óriáscégek hatalmat kaszáltak. Minderre még rátesz egy lapáttal a brazil és a német kormányfő energiaügyi megállapodása.

Az elmúlt hetekben már több hazai lap is írt az "élelmiszerválságról", néhányan még egyes összefüggésekre is kitértek, mindenestre most megpróbálom ezt a témát tágabb szemszögből megvizsgálni.

Mindehhez az szolgál apropóul, hogy pár nappal ezelétt megkezdődött Bonnban a biológiai sokféleségről szóló nemzetközi egyezmény (CBD) részes feleinek nemzetközi konferenciája, és az ott, illetve az ehhez kötődő párhuzamos rendezvényeken (pl. Planet Diversity) is elég sok szó esett erről a kérdéssről.

Na, de lássuk, mi is a helyzet?

"A bioüzemanyagok éhínséget okoznak"

Élelmiszerválság a fejlődő országokban

Az utóbbi hónapokban hatalmas mértékű élelmiszeráremelkedésnek lehettünk tanúi. A Világbank adatai szerint 2007 márciusa óta a szója csaknem 90, a búza 130 százalékkal drágult, és a rizs világpiaci ára is az égbeszökött. Ennek következtében az élelmiszerekért ma már átlagosan 83%-kal kell többet fizetnünk. Ez a drágulás rendkívüli mértékben sújtja a fejlődő országok szegényeit, akiknek komoly gondot okoz, hogy megfizethetlenné vált az élelem.

Nem csoda, hogy számos fejlődő országban (Burkina Fasóban, Kamerunban, Egyiptomban, Szenegálban, Marokkóban, Haitin, stb.) éhségtüntetések szerveztek, zavargások törtek ki. A rendkívüli helyzet oda vezetett, hogy az ENSZ és más nemzetközi szervezetek is válságtanácskozás összehívását szorgalmazták.

Ugyanakkor a Planet Diversity konferencián az Alternatív Nobel-díjas Vandana Shiva, valamint a Food First! vezetője, Eric Holt-Giménez is arról beszélt, hogy a mostani "élelmiszerválság" egy olyan időszakban tört ki, amikor bolygónkon több gabona termett, mint valaha. A szükségesnél másfélszer több élelmiszer állna rendelkezésünkre, de az igényekhez ma már hozzájött a bioüzemanyagok iránti megnövekedett kereslet, és a spekuláció, amely miatt végül az égbeszöktek az élelmiszerárak. A fejlődő országok lakosságát ráadásul még sebezhetőbbé tette az, hogy a Világbank és a Valutaalap által rájuk erőszakolt szerkezetátalakító politikák következtében többségük átállt az önellátó élelemtermelésről az export célú mezőgazdaságra.

A válság Közép-Amerikában is elég súlyos: több olyan országban, ahol a globalizáció és a szabadkereskedelem tönkretette az élelmiszertermelést, éhínséggel kell szembenézni. Guatemala példája jól jellemzi azt, hogy mi történik az országban - ez az ország nagy léptékű bioüzemanyag termelésre állt át az elmúlt években. Tíz évvel ezelétt Guatemala élelmiszerből még önellátó volt. Azóta viszont az önellátást feladva nagyszabású

programok indultak, hogy export céllal cukornádat és pálmaolajat termeljenek. Ehhez nem nagyon van szükség vidéki munkaerőre, amely ahhoz vezetett, hogy a falusiak a nagyvárosi gettókba költöztek. 1990 és 2005 között a cukornád termelés 99%-kal növekedett, miközben a Guatemalában alapvető élelmiszernek számító bab, kukorica és búza termesztése drasztikus mértékben visszaesett ugyanebben az időszakban: a bab 26%-kal, a kukorica 22%-kal, míg a búza esetében a csökkenés 99%-os volt! Napjainkban az alultáplált közép-amerikaiak fele Guatemalában él - 3 millió ember, akiknek a többsége öt évnél fiatalabb gyerekek.

A multik óriásit kaszáltak

Miközben a világ szegényebb felében az embereknek nincs pénzük élelemre, az élelmiszerárak szárnyalása és a bioüzemanyagok térnyerése óriási üzlet az agrobizniszben érdekelt, nemzetek feletti cégeknek. A nemrégiben nyilvánosságra hozott negyedéves üzleti jelentések szerint a gabonafeldolgozással foglalkozó Archer-Daniels-Midland nyeresége az elmúlt évben 42 százalékkal emelkedett, s ebben jelentős szerepet játszott annak a részlegének a hétszeres bevétel-növekedése, amely készletezi, szállítja és értékesíti az olyan gabonaféleségeket, mint a búza, a kukorica és a szójabab. A vetőmag- és növényvédőszerrel állításával foglalkozó Monsanto nyeresége 45%-kal, míg a szintén gabonarak tározással, szállítással és feldolgozással foglalkozó Cargill nyeresége 86 százalékkal növekedett az elmúlt időszakban.

Az eserd kpusztítása

Ha már az elején megemlítettük a biológiai sokféleségről szóló bonni ENSZ konferenciát, akkor szólnunk kell arról is, hogy a bioüzemanyagok iránti igény, valamint az élelmiszerárak emelkedése oda vezet, hogy újabb és újabb, korábban érintetlen területeket (amazonasi eserd k, indonéziai tég-lápok), égetnek fel, hogy megvelésbe vonjanak. Amellett, hogy ez még jobban hozzájárul az éghajlatváltozáshoz - Indonéziámára a harmadik legnagyobb üvegházgázkibocsátóvá vált -, értékes természeti területek, növény- és állatfajok ezreit pusztítják ki.

Az agroüzemanyagok egyik legvehemensebb népszerűsítője, a brazil miniszterelnök, Lula épp a múlt héten írt alá egy kétoldalú energiaügyi megállapodást Angela Merkel német kancellárral. A kiszivárgott hírek szerint a megállapodás keretében Brazília ellátná bioetanollal Németországot, cserébe az atomenergiában érdekelt cégek befektetési lehetőséget kapnának Braziliában.

A megállapodást német egyházi segélyszervezetek, brazil és német környezetvédelmi és szociális szervezetek egyaránt bírálják. Miközben a németek otthon már évtizedek óta azon vannak, hogy megszabaduljanak az atomenergiától és teret nyerjenek a szélid, megújuló energiaforrások, kormányuk Dél-Amerikában a drága, veszélyes atomenergia terjesztésén ügyködik. Lula megalomániás terve - Kínát túlszárnyaló gazdasági növekedést vízionál országára számára - Amazónia további tönkretételét hozza maga után, és a német ipar érdekében ehhez még Merkel is asszisztál.

Talán nem véletlen, hogy a brazil-német paktum aláírása előtt lemondott a brazil környezetvédelmi miniszter Marina Silva, aki amiatt panaszkodott, hogy országában "ma már nincs politikai támogatás" a környezetvédelem számára. A mostani ENSZ konferencia tárgyalásaira is személyesen adott utasításokat Lula, környezetvédelmi miniszterét félretolva.

Fidusz

Civil szervezetek tüntetnek a német Környezetvédelmi Minisztérium épülete előtt a brazil-német paktum ellen.

A tiszavirág (Palingenia longicauda)

Túléltek a dinoszauruszokat, de nem élük meg az aznap estét. Otthon vannak a vizekben, s pár perc erejéig a levegőben is kipróbálják magukat, épp csak kint a szárnyaikat. Születésük órája pedig egyben a haláluké. (Egy régi vicc szerint nincs is annál nagyobb pech, ha rossz napot fog ki a tiszavirág!). Furcsa egy faj, szó, 'mi szó.

A tiszavirág (Palingenia longicauda) a kérészek si nemzetségének egyik legismertebb, és kontinensünkön legtermesebb képviselője. Karcsú testű rovar, amelynek mindkét pár szárnya hártványos és sűrűn erezett. Szájszervei csökevényesek, hiszen három-négy éves, víz alatti lárvaéletük után az egyedek már egyáltalán nem táplálkoznak. Nincs rá szükségük, no meg hát idejük se. Mert nem hiába lett a Tiszán és oldalvizein honos, s a folyó, annak feneké, no meg a levegő révén mindhárom selemében otthonos faj a rövidéletű szimbóluma, imágói csupán néhány órát élnek, tartózkodnak a fényes oldalon. E szó szerint is röpke létben azonban sok minden befér – példának okáért a világegyetem legsebesebb vetkőző száma, legtömegesebb kötélekrepülése és legtetemesebb temetése! Miután ugyanis „kikeltek a habokból”, kérészeink gyors vedlésen esnek át – a hímek kétszer is ruhát cserélnek -, majd a nemek a folyó medre fölött repülve keresni kezdik egymás társaságát. E szemkápráztató nászrepülés közben történik meg a párzás és a peterakás, majd percekkel később máris elpusztulnak, s tetemeik tömegesen borítják el a vízfelszínt. Ahogy a nóta mondja, ilyenkor temetővé válik a Tisza: „virágoktól” lepottorgó tömegsír. De ami a legszebb az egészben: ugyanazon hullámok lesznek a dinoszauruszokat túlélő, ugyanakkor a naplementét sem megérvő rovarok sírjává, amik a következő nemzedéket már bölcsként ringatják. Igen, a hullámsír itt egyben ringó bölcs! Így egyfajta halálos születés, halotti torral keresztezett orgia szemtanúi vagyunk: kezdet és végét egyetlen fényes villanásban, kavargó táncban nyer értelmet, ölt alakot. S milyen szerencsésnek számítunk, hogy ez a csodás természeti jelenség nálunk minden évben megfigyelhető! Csak épp' el kell tudni csípni! Ehhez el kell szörcsögni is legyünk tisztában várható idejével. Míg a dunavirág (Polymitarcis virgo) augusztus második felében jelenik meg a névadó folyón, a tiszavirágzás június végén, július elején kínál lélegzetelállító látványosságot és feledhetetlen élményt. Célszerű ilyenkor az öreg halásztól kiinduló riadóláncot kiépíteni, hogy véletlenül se maradassunk le a csodáról. Aminek mibenlétét máig nem tudja megfejtteni senki. Azaz, hogy miféle gombnyomásra indul be a láncreakciószerű folyamat, mi ébreszti fel ugyanannak a néhány napnak ugyanazon óráiban a mély(b)en alvó lárvákat. Amik persze csöppet sem alszanak, csupán várakoznak a sorukra, a nagy-nagy átalakulásra. Szóval nem ismerjük mindennek a titkát, csak az biztos, hogy sikeres „életstratégia” az övék, ha ma is élnek, s nem csupán a dinoszauruszokat, de a ciánszennyezést és a sorozatos szűnyogirtásokat is átvészelték. A temetővé váló Tiszáról szóló nótasor így talán kicsit borúsabb a keltetésénél, hiszen a tömeges halálban sokkal inkább az élet diadala, mintsem a pusztulás nyomorúsága fogalmazódik meg. Megítélésem szerint ezért kellene inkább ünnepként, a természet nagy megújulásaként, szenzációszámba menesztésaként átélni a kérészek nászát. S mindennek el kell védeni a folyót, amely kanyarulatainak szilárdabb, agyagosabb talajában milliószám neveli a jövő magvait, a belévetetett petéket. (Itt kell megjegyezni, a mechanizmus olyan tökéletesen működik, hogy körülbelül annyit repül a sodrással szemközt a petéző rovar, amennyi elég ahhoz, hogy a lesüllyedő rovartojások a medernek nagyjából ugyanabba a szelvényébe érkezenek vissza. Ami csak az egyik csodája ennek a fajfenntartó varázslatnak.) Hogy a tájunkon élő ember is felismerte a rendkívüli rovarrajzás nagyszerűségét, azt jelzi: régebben egy nem éppen kérészelet-tokaji étterem, ma pedig bor, egy kivételes cuvée viseli ezen egyszerre röpke és regényes élt rovar nevét (utóbbi a bodrogkeresztúri Bene Pincészet különlegessége). S a nép költői mellett természetesen a hivatásos versírókat is megihlette a tiszavirágzásban megfogalmazódó csoda.

Írta: Técsi Zoltán
Fotó: Németh Péter

Együtt az Élő Tiszáért!

Hidvégi-Üstös Pál 2006 szén azzal a céllal úszta végig, a világon elsőként, a Tiszát, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy a ciánszennyezés után a Tisza újra él folyó. Bustynától Titelig, 852 kilométeren keresztül úgy megismerte a folyót és a mellette élő embereket, mint talán senki. Már ekkor biztos volt benne, hogy vissza fog térni a folyóhoz. Most elérkezett az újabb alkalom.

„Nem aludtam jól, átázott a ruhánk és sárban tocsogtunk a készülő désnél, a vihar eláztatta a táborunkat a Fekete-Tisza forrásnál, az ukrainai hegyekben. Ennek ellenére nagy örömmel vágnék neki megint a Tiszának, most száraz lábbal. 2006-ban nehéz volt végigúsznom a folyót, különösen, amikor gennyesen kisebzett a vállam a neoprén ruhától és három napig csak egy kézzel tudtam úszni, vagy Zenta után a tengeri hullámban, esőben, ködben. De eddig egy küldetésemet sem adtam fel, a futást sem fogom” - mondja Hidvégi-Üstös Pál, aki, 2008. május 19-én elindult a Fekete-Tisza forrástól, Kőrösmezőre, hogy több, mint 1050 kilométert futva tegyen meg egészen a folyó torkolatáig. A futás célja, hogy a Tisza-menti települések összefogását segítse, felhívja a figyelmet arra, hogy csak együtt vagyunk megfelelően erősek, hogy tegyünk az Élő Tiszáért, a környezetvédelemért és a térség gazdasági fellendüléséért. A futás közel 25 napja során iskolások futnak, kerékpároznak, vagy éppen lovagolnak együtt Pállal, politikusok, civil szervezetek vezetők, ismert személyiségek futnak néhány száz métert az Élő Tiszáért és a tiszai összefogásért.

Találkozó határon túli környezetvédőkkel Tokajban a Kötháló tanulmányútján

Partnerünkkel, a Szövetség az Élő Tiszáért Egyesülettel (SZÖVET) - www.elotisza.hu - együtt közös üzenetet fogalmaztunk meg. Arra kértük a településeket, a civil szervezeteket, akiknek fontos a Tisza ügye, hogy aláírásukkal csatlakozzanak a nyilatkozathoz.

Emellett a polgármestereket felkértük, hogy foglalják össze álláspontjukat Tisza-menti hazájuk gazdaságával, környezeti értékeivel, a helyi problémákkal, megoldási javaslatokkal, a jövővel és a tiszai összefogással kapcsolatban. Közös üzenetünket, valamint a problémák és megoldási javaslatok summázatát az Élő Tiszáért UNDP-GEF Program 2008. június 14-i, tokaji zárókonferenciáján tettük közzé, átadjuk az Országgyűlés Elnökének, valamint a Tisza komplex fejlesztésében érintett minisztereknek.

Az Együtt az Élő Tiszáért! futás Hidvégi-Üstös Pál 3 éves környezetvédelmi programjának része. Pálra jövőre várható egy emberfeletti mentális és fizikai kihívás vár. Egy sivatagot követve, a világon elsőként futja keresztül a Grand Szaharát, 10.000 kilométeren át az Atlanti Óceántól a Vörös tengerig.

A Szahara expedíció üzenete: futás a sivatagban az elsivatagosodás ellen. Földünk klímaváltozás küszöbén áll. A Száhel-övezet gyermekeinek ez már a mindennapok küzdelmét jelenti, de Közép-Európában is kezdjük érezni a hatásait. A legnagyobb kincs már ma is az édesvíz, vízkészletünk megóvásának is egyre nagyobb figyelmet kell kapnia.

További információ:

Kalandakadémia
www.kalandakademia.hu

Szövetség az Élő Tiszáért
www.elotisza.hu

Rabot együnk vagy szabadot?

Így szól a Fauna Egyesület tojótyúk kampányának szlogenje, mely az állatbarát tojás vásárlására hívja fel a figyelmet.

Nagyon kevesen tudják, hogy mit jelent a tojáson lévő jelölés, illetve van-e egyáltalán jelölés a tojáson, amit fogyasztunk. Pedig van! Az Európai Unióban ugyanis 2004-től kötelező minden egyes tojást kóddal jelölni (50 tojótyúk állomány felett), melyből meg tudhatjuk, milyen tartási körülmény közül, illetve mely országból származik a tojás, amit éppen megenni készülünk.

A kampány az első számjegyet, azaz a tartási módot hangsúlyozza. Ha ez a szám 3-mal kezdődik, azt jelenti, hogy a tyúk, amely a tojást tojta, egész életét egy „tojásgyárban” tölti. Megfosztva minden természetes viselkedési forma gyakorlásától, úgy, mint fészekrakás, porfürdőzés, kapirgálás, csipegetés. A tyúkok körülbelül egy év hosszúságú életüket egy ketrecbe zsúfoltan töltik, egy A4-es lapnál kisebb területen. Tömegszállításukon a zsúfoltság miatt frusztráltak, így gyakran csipkedik egymást. Csak ritkán megkurtítják, hogy elejét vegyék az agressciónak. Nem csak ilyen jellegű csonkítást végeznek a szárnyasokon, hanem a ketrec méreteihez is igazítják őket. Sokszor a kapirgálás hiánya miatt megnagyobb karmuk, ami rátekeredhet a ketrec rácsaira, így még inkább egy helyhez rögzíti a madarat az amúgyis parányi helyen. Ezért karmukat megcsonkítják, tarajukat szintén megkurtítják, hogy ne akadjon be az alacsony ketrec tetején.

De nem „csak” állatjóléti szempontból elfogadhatatlan ez a tartási mód. Saját egészségünk szempontjából is kerülendő az ebből a profitorientált nagyüzemi tartásmódból származó tojás. Mivel a madarak ennyire zsúfoltan élnek a ketrecekben, a betegségek megelőzéséért teletömik őket antibiotikummal, féreghajtóval, amelyek maradványa a tojásban is megtalálható.

A hármassal kezdődő tojás helyett válasszunk más, alternatív tartásból származót. Például a 2-vel kezdődő, ez a mélyalmos tartási mód. Bár még ez is nagyüzemi, de nem ketrecben tartják a tojókat, mozoghatnak, kapirgálhatnak, illetve van fészekrakó helyük. Az 1-el kezdődő kód azt jelenti, hogy a madarak már természetes fényt is láthatnak: ez a szabadtartás. A hazai boltok polcain

azonban ebből nagyon keveset látni. A 0-val kezdődő számsor a biotartásra utal, amelynek még szigorúbb követelményei vannak, itt jut a legtöbb hely a szárnyasoknak. Ebből a polcokon szerencsére már egyre többet látni.

Mivel a hagyományos ketreces tartásmód hátrányaira egyre több a tudományos bizonyíték, így az Európai Unió 2012-től betiltotta. Azonban engedélyez egy úgynevezett feljavított ketreces tartási módot, mely csak egy sörálatétnyi területtel nagyobb. Az állatvédek azt szeretnék elérni, hogy semmilyen ketreces tojás ne jelenjen meg az üzletekben, illetve az ipar ne tudja kitolni a 2012-es dátumot.

Ennek nyomtatékosítására az angol Compassion in World Farming európai díjat alapított, mellyel azokat a cégeket jutalmazták, akik vállalják, hogy megszüntetik a ketreces tojás forgalmazását vagy felhasználását termékeikben. Az Aranytojás Díj idén másodszor került átadásra. Szerte Európában több mint 25 vállalatot jutalmaztak, köztük 4 magyart is! A magyar szupermarketek közül a SPAR vállalta el a kötelet, hogy 2012-re folyamatosan kivonja a ketreces tojást üzleteiből, a McDonald's egész Európában 2010-re már csak szabadtartásból származó tojást használ fel szószaiban és a reggeli menüben. A Marton Tészta Kft. 2012-re már csak mélyalmos vagy szabadtartású tojást használ tésztaiban, illetve Kovács Lázár, a népszerű séf éttermében már csak nemketreces tojást használ fel főzeteiben, valamint a Fauna tojótyúk kampányát népszerűsíti a fent említett sorában. A felsorolt magyar cégek összesen több mint félmillió, egész Európában az eddigi Aranytojás Díjazott cégek 15 millió tojótyúkot mentettek ki a ketrecből!

Ez a néhány vállalat nagyszerű kezdete a kampánynak. Azonban ez még csak a kezdet. Hogy mit tehet a fogyasztó?

- Figyelje a tojáson lévő kódot és kerülje a ketreces tojást!
- Írjon az áruházláncoknak, hogy tartsanak választékban alternatív tartásból származó tojást!
- Küldjön elektronikus levelet a Fauna Egyesület honlapjáról!

Zmeskál Zita
Fauna Egyesület

Bővebb információ:
www.fauna.hu - www.thegoodeggawards.com

Természetismereti és Kaland Táborok 2008.

Idén is megnyitja kapuit az E-misszió Egyesület nyári tábora, ahová csoportokat, természet szerető, kalandokra éhes gyerekeket várunk.

A Szatmár-Beregi Tájvédelmi Körzet szívébe, Márokpapira várjuk azon fiatalok jelentkezését, akik szeretik az állatokat és a növényeket, szívesen tartózkodnak a természetben és kíváncsiak a bennünket körülvevő világ apró szépségeire.

Természetvédelmi táborunkban a résztvevők erdőterületet bebarangolva találkoznak a beregi táj változatos, védelemre érdemes állat-, növény- és gombaritkaságaival. A nagy kiterjedésű erdők és festői ligetek környezetében egész hétre szóló változatos programokat nyújtunk, amelyben a madárgyűjtés és éppúgy szerepel, mint a terepi kutatások, megfigyelések, túrák, gyógynövény- és gombaismeret, mikroszkópos vizsgálatok, ügyességi játékok, vetélkedések, kézműves foglalkozások, éjszakai vadles, íjászat, röplabdaverseny, asztalitenisz bajnokság.

Kalandtáborunk során a kis természetbúvárok megismerkednek a nyomolvasás rejtelmeivel, a csillagos ég iránymutatásával, a régi népek zsákmányszerzési technikáival, átélhetik a szabadban éjszakai élményét és új oldalról szemlélhetik a természet titkos kincseit.

Augusztus elején, kerékpáros táborunkban csillagtúraszerően bekarikázzuk a Szatmár-Beregi-sík legszebb tájait, kultúrtörténeti nevezetességeit.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Részvételi költségek

7 nap 6 éjszaka házban: 20 500 Ft/f

7 nap 6 éjszaka saját sátorban: 18 500 Ft/f

6 nap 5 éjszaka házban: 18 500 Ft/f

6 nap 5 éjszaka saját sátorban: 16 500 Ft/f

Az ár magában foglalja a szállás, az étkezés és a program költségét egyaránt. Az elhelyezés összkomfortos épületben történik, de lehetőség van sátorozásra is. Napi háromszori étkezés biztosított.

Turnusok

Július 06-12. (7 nap 6 éjszaka)- természetvédelmi tábor

Július 20-26. (7 nap 6 éjszaka) - kaland tábor

Július 27-Aug. 02. (7 nap 6 éjszaka) - kaland tábor

Augusztus 04-10. (7 nap 6 éjszaka) - kerékpáros tábor

A terület természeti értékei

A település a Szatmár-Beregi síkon található. Ez a táj régi leginkább Alföldünk eredeti erdős-lápos képét, mivel a természeti és történelmi múltból az átlagosnál jóval többet őrzött meg. Átmentette a rohanó időmába a természet és az ember harmóniáját. A területen ezért hozták létre a Szatmár-Beregi Tájvédelmi Körzetet, mely a maga 22.000 hektáros méretével az egyik legnagyobb tájvédelmi körzet hazánkban.

A terület élővilágának meghatározó, legfontosabb részét a természetes állapotú erdő takaró képezi, mely hegyvidéki fajoknak ad otthont. A községtől - mely a tájvédelmi körzet központi területén helyezkedik el - délre található a tarpai erdő, amely az egyik legszebb magyarországi alföldi gyertyános tölgyes, benne a kárpáti sáfrány legnagyobb hazai állományával. A nedvesebb területeken égerlápok helyezkednek el. A nagy kiterjedésű, összefüggő erdő gazdag állatvilág megtelepedését teszi lehetővé, költ a területen fekete gólya, békászósa, darázsölyv stb. Az erdő közti ligetek, fás legelők helyezkednek el, melyek tavasszal a hazánkban igen ritka kockás liliomtől vöröslenek.

A közelben található a csarodai lápok, melyek csupán kis kiterjedésű zsemhalápok, gazdag élőviláguk mégis a Kárpátokban található dagadólápokéval vetekszik.

A terület kultúrtörténeti emlékei

Márokpapi jelentős emléke az egyhajós, torony nélküli, korai gótikus templom. A népi építészetre jellemző a szalagtelkes, vályogfalú, háromszatú ház (ilyen az Egyesület háza). Márokpapi országos jelentőségű emlékekkel körülvett helyen fekszik:

Csaroda régi és román kori templomainak gyöngyszemét.

Tákoson faszervezetes, zsindeletű, paticsfalú, kazettás mennyezetű, XVIII. sz-i református templom található. Tarpán igen figyelemre méltó népi építészet alakult ki. Az igényesen felújított lóvontatású szárazmalom ma is üzemképes.

KÁRPÁTI VONULAT

A Kárpátok Ökorégió Kezdeményezés (Carpathian EcoRegion Initiative - CERI) egy egyedülálló nemzetközi közössége civil szervezeteknek és kutatóintézeteknek. Jelenleg több mint 45 tagszervezete van a Kárpátok vonulata mentén elhelyezkedő hét országból.

A szervezet a WWF Duna-Kárpátok Programjából n tte ki magát, f célja a Kárpátok Keretegyezmény megvalósításának segítése civil részr l. (Az Egyezmény szövege Irodánkban és Honlapunkon is elérhető.)

Röviden összefoglalva egy olyan Kárpátok jövő kép kidolgozásáért dolgozik, mely figyelembe veszi a terület kimagasló természeti értékeit, valamint a helyi társadalmi és gazdasági viszonyokat, épít azokra és a meg részükre, fenntartható használatukra törekszik.

2007 decemberében a CERI Közgy lése Brassóban elfogadta, hogy a magyarországi nemzeti kapcsolattartó szervezet az E-misszió Egyesület legyen, felváltva ezzel a korábban ezt a funkciót ellátó CEEWEB-et.

Carpathian Biodiversity Information System
Eastern Carpathian part

143 állomány

2011 június állapot

2010 június állapot

2009 június állapot

2008 június állapot

2007 június állapot

2006 június állapot

2005 június állapot

2004 június állapot

2003 június állapot

2002 június állapot

2001 június állapot

2000 június állapot

1999 június állapot

1998 június állapot

1997 június állapot

1996 június állapot

1995 június állapot

1994 június állapot

1993 június állapot

1992 június állapot

1991 június állapot

1990 június állapot

1989 június állapot

1988 június állapot

1987 június állapot

1986 június állapot

1985 június állapot

1984 június állapot

1983 június állapot

1982 június állapot

1981 június állapot

1980 június állapot

1979 június állapot

1978 június állapot

1977 június állapot

1976 június állapot

1975 június állapot

1974 június állapot

1973 június állapot

1972 június állapot

1971 június állapot

1970 június állapot

1969 június állapot

1968 június állapot

1967 június állapot

1966 június állapot

1965 június állapot

1964 június állapot

1963 június állapot

1962 június állapot

1961 június állapot

1960 június állapot

1959 június állapot

1958 június állapot

1957 június állapot

1956 június állapot

1955 június állapot

1954 június állapot

1953 június állapot

1952 június állapot

1951 június állapot

1950 június állapot

1949 június állapot

1948 június állapot

1947 június állapot

1946 június állapot

1945 június állapot

1944 június állapot

1943 június állapot

1942 június állapot

1941 június állapot

1940 június állapot

1939 június állapot

1938 június állapot

1937 június állapot

1936 június állapot

1935 június állapot

1934 június állapot

1933 június állapot

1932 június állapot

1931 június állapot

1930 június állapot

1929 június állapot

1928 június állapot

1927 június állapot

1926 június állapot

1925 június állapot

1924 június állapot

1923 június állapot

1922 június állapot

1921 június állapot

1920 június állapot

1919 június állapot

1918 június állapot

1917 június állapot

1916 június állapot

1915 június állapot

1914 június állapot

1913 június állapot

1912 június állapot

1911 június állapot

1910 június állapot

1909 június állapot

1908 június állapot

1907 június állapot

1906 június állapot

1905 június állapot

1904 június állapot

1903 június állapot

1902 június állapot

1901 június állapot

1900 június állapot

A CERI munkacsoportjain keresztül valósít meg konkrét projekteket, melyek a következők:

- Biodiverzitás munkacsoport
- Biodiverzitás Információs Rendszer munkacsoport
- Környezeti Nevelés és Fenntartható Fejl és munkacsoport
- Kommunikációs munkacsoport
- Környezeti Politika és Vidékfejlesztés munkacsoport
- Turizmus munkacsoport
- Kezelési Terv munkacsoport

Ezen munkacsoportokban való részvétellel van lehetőség magyar szervezeteknek is, bátorítanánk is azokat, akiknek van szándéka, kapacitása, ötlete, energiája, hogy jelezze ezt nekünk, és segítünk a kapcsolat kiépítésében, tudásunkhoz mérten a szakmai munkában is.

Egyesületünk eddig érdemben a Biodiverzitás és Biodiverzitás Információs Rendszer munkacsoportok közös, Nyugat-Kárpátokra vonatkozó projektjébe kapcsolódott be. Ennek célja egy olyan regionális léptékű, térinformatikai jellegű adatbázis készítése, mely - kiegészítve a már elkészült Kelet-Kárpátokra (Szerbia, Románia és Ukrajna) vonatkozó rendszert - alapja lehet európai ökológiai hálózatok tervezésének, támogatásának.

A biodiverzitás információs rendszer részleteiről, az eredményekről és fejleményekről következő kiadásainkban folyamatosan beszámolunk.

Botos István Csaba

Öngyógyító kiskert Bálintbokorban

Már második éve, hogy megkötöttük tanyasi „gazdaságunkat” Bálintbokorban, fákat, cserjéket telepítettünk, lucernát vetettünk, gyepesítettünk és nem utolsósorban - Gertrud Franck könyve alapján (Bp.1983. Mg.-i kiadó) - megvalósítottuk az úgynevezett öngyógyító kiskert gyakorlatát.

A tavalyi évben viszonylag gyengén megkötött ez az egész, öngyógyító helyett csak öngyógyító kiskertnek csúfoltuk Szigetvári doktorral.

Az idei évben már most látszik, hogy jobban fog sikerülni, több figyelmet fordítunk rá, több önkéntes segít rendben tartani, meg az időjárás is kedvezőbb (eddig).

A kertet úgy kell elképzelni, mint egy hagyományos konyhakertet, van benne borsó, retek, saláta, gyökérzöldségek, paradicsom, paprika, meg minden egyéb, csak nem klasszikus ágyásokban történik a termesztés, hanem az egész kert egy nagy

ágyás, s benne sorm velés van (lásd: tervmelléklet - illusztráció a könyvből).

A vetési terv úgy készül, hogy a növények majdani nagyságát, helyigényét is figyelembe veszi, így „elméletileg” nem fordulhat el, hogy az egyes sorok elnyomják egymást, s t, kedvez hatással lehetnek egymás fejlődésére, védik egymást a másik növény kártevőitől.

Ilyen szempontból hasznos szomszédságok: bab-káposztafélék; paradicsom-petrezselyem; káposztafélék-cékla; paradicsom-hagyma; paradicsom-káposztafélék; paradicsom-zeller; paradicsom-bokorbab; sárgarépa-hagyma; pasztinák-hagyma; salátaretek; saláta-bab; saláta-uborka; borsó-káposztafélék; burgonya-borsó.

Nemkívánatos szomszédok:

Bab-hagyma; petrezselyem-fejes saláta; káposzta-hagyma; sárgarépa-paradicsom; vöröskáposzta-paradicsom; burgonya-hagyma.

A kultúrsorok 50 cm távolságban vannak egymástól, elég szellős ahhoz, hogy köztes- un. takarónövények, pl.: mustár, spenót, facélia kerülhessen közéjük.

Ezek nagyon hasznosak a sorok között, mert kora tavasszal, még a gyomok megjelenése előtt fejlődésnek indulnak, így leárnyékolják és nedvesen tartják a sorközöket, gyökérzetükkel lazítják a talajt és kártevőket tartanak távol. Roppant el nyösek a kert m ködése szempontjából, hiszen a következő évben ezeknek a helyére vetjük a kultúrnövényeinket, így valósul meg a vetésforgó évről évre.

A mi kertünkben idén köztesnövényként facéliát vetettünk a fűgész hatása miatt, de ez a mellékelt képeken már nem látható, ugyanis a köztessorok a tulajdonképpeni utak a kertben, idén vel ezekre a növényekre rátaposhatunk, ill. kikapáljuk tavasz végére, helyben hagyjuk levágva, s t, még vastagon mulcsot (szénát, szalmát) terítünk az utakra az árnyékolás és a kedvez talajélet biztosítása végett.

Meg szeretnénk megköszönni a hozzánk járó önkénteseknek az eddigi segítségét, nélkülük elég nagy kínlódás lenne az egész, s kérnénk, hogy jöjjenek nyáron is és hozzanak magukkal még egy embert, mert munka mindig van a tanyán.

Ui.: "A (2008. 05. 31.) „tanyás” megmozdulás is jó hangulatú volt és eredményesre sikerült, köszönet érte annak, aki eljött.

Képzelték, még egy türkevei rajztanárné, Nagy Anikó is ellátogatott hozzánk; gyomlált, kapált és megnyírta a kisház eltti sövényt.

Terka és Ibszi leszedte a borsót, amit délben, az árnyékban kifejtettük és csodás borsóragu levest is rögtönöztünk Szigetvári doktor segítségével Fadel Majid kiszabadította a gyomok szorításából a málnást, Egon lekaszálta a lucernást, Hauberger Petivel és Csabival bemulcsoltuk a sorok közti területeket.

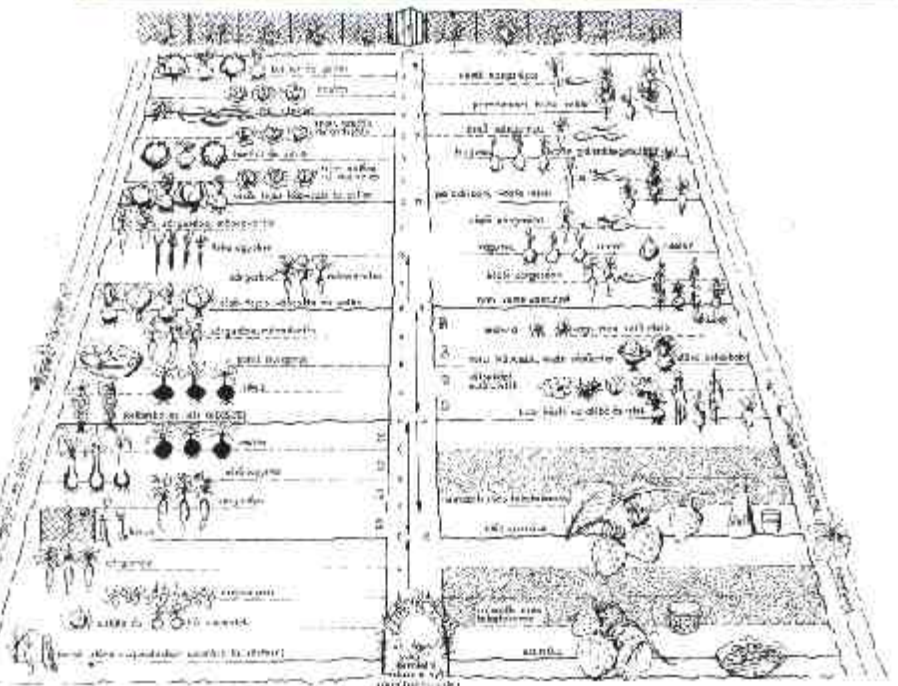
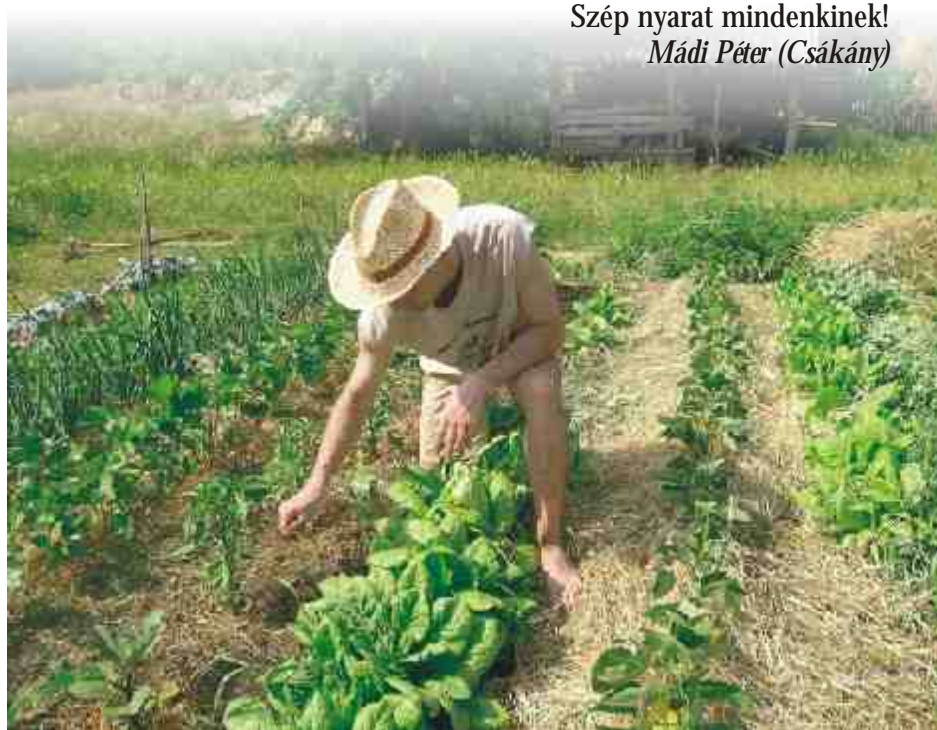
Külön örültünk, hogy valamit mi is adhatunk cserébe, mert a rengeteg borsóból és a kertben növő salátából haza is tudtak vinni egy-egy adagot a résztvevők.

A szomszéd is nagyon rendes volt, mert meghegesztette az egyik kapát és még egy pár kiló cseresznyét is átadott a kerítésen, meg egy kis erispaprikát a raguleveshez."

Ha valaki esetleg kedvet kapott ilyen és hasonló jellegű tanyasi munkák végzéséhez, ne legyen rest jelentkezni irodánkban vagy a Sűvöltben található elérhető ségeink valamelyikén.

Szép nyarat mindenkinek!

Mádi Péter (Csákány)

Tisztelt Cégvezetők, Vállalkozók!

A XXI. század elején mindannyiunk számára egyre fontosabb a környezetvédelem ügye. Környezetünkért egyre többen próbálnak meg tenni valamit mind az állami, mind a gazdasági és nem utolsósorban a társadalmi oldalon. Az E-misszió Egyesület társadalmi szervezetként 1986 óta foglalkozik természetes és épített környezetünk védelmével.

Egyesületünk 2006 augusztusában egy tanyás ingatlan megvétele mellett döntött. A nyíregyháza-bálintbokori tanya megvásárlása a Soros Alapítvány támogatásával valósult meg. A közel egy hektáros területen egy mintagazdaság létrehozása mellett környezetvédelmi oktatóközpont kialakítását is tervezzük, mely bioépítészeti megoldásokat és megújuló energiaforrás-hasznosítást bemutató, ún. energiaházként funkcionál majd. Az így hasznosított épület naponta 50-100, környezetvédelem iránt érdeklődő vendéget tud majd fogadni.

Tanyánk jelenleg fejlesztésre vár. A telkünkön található kis parasztház felújításához, illetve a terület megműveléséhez kívánjuk támogatásukat megnyerni. Minden kis segítség sokat jelenthet Egyesületünknek.

Amit a támogatásért cserébe nyújtani tudunk:

- Az E-misszió Egyesület kiemelten közhasznú szervezet, ezért a tartós adományozás keretében a támogató az első évben az adomány pénzbeli összegének 150%-át, a második évben 170%-át, vonhatja le megállapított jövedelméből, azzal a megszorítással, hogy az igénybevett kedvezmény összege nem haladhatja meg a jövedelem 20%-át. Természetesen a befizetésről igazolást állítunk ki.
- Az ünnepélyes megnyitón a sajtó és a város közéleti személyiségei előtt fogunk köszönetet mondani támogatóinknak.
- Az Egyesület beszerzései során kiemelt helyen kezeli a támogató céget, és ezt ajánljuk jelenleg közel 500 fős tagságunk számára is.
- A jövőben segítünk megoldani környezetvédelmi energetikai problémáikat tanácsadással, forráskutatással, esetleg beruházások végrehajtásával.
- Támogatóinkat az épületünk falára elhelyezett táblán feltüntetjük.
- Kiadványunkban, a Sűvöltben, mely 1500 példányban jelenik meg kéthavonta, közöljük támogatóink listáját.

Amennyiben lehetőséget látja annak, hogy támogasson bennünket, kérjük, adományozási szándékát az alábbi elérhető ségeken jelezze!

Köszönjük az eddigi felajánlásokat!

Adományozóink:

Városüzemeltetési Kht., Nyíregyháza

Újfa-Vill Kft., Nyíregyháza

E-misszió Egyesület

Nyíregyháza, Szabolcs utca 6.

Tel: (42) 423-818, 504-403

Révész Márton, programfelelős

reveszmarci@gmail.com

06-20-8035793

Természetesen magánszemélyek is adományozhatnak Egyesületünk számára. Ha van olyan felesleges, vagy megunt holmi, aminek mi hasznát vennénk, szívesen fogadjuk a felajánlásokat.

Szükségünk lenne:

- Építőanyagokra (bontott téglák, csempe, oltott mész)
- Kerti szerszámokra, gépekre (kasza, gereblye, fűnyíró stb.)
- A múltat idéző berendezési tárgyakra (parasztbútorok, régi használati tárgyak)

Előre is köszönjük a segítséget!

Eddigi adományozóink:

Beregi Tímea és családja, Görbedi Lajos, Bodnár Éva, Suga Mária, Vágvolgyi Gusztáv és Szép Éva (Nyíregyháza), Kendi Zsolt (Budapest), Dr. Szemes Ferenc és családja (Szentendre)

Tisztán és természetesen

Arcmaszkok

- Egy tojássárgáját verj fel egy ev kanál olivaolajjal. A keveréket simítsd az arcodra, 20 perc múlva meleg vízzel mosd le. Az arcodat paskolgtatva szárítsd meg.

- Simíts joghurtot az arcodra és 15 percig hagyd rajta. Meleg vízzel öblítsd le.

- Fél csésze zabpehelylisztet, öt ev kanál vizet és egy ev kanálnyi mézet keverj pasztává. Tedd az arcodra, hagyd rászáradni, majd meleg vízzel öblítsd le.

- Két ev kanálnyi citromlét, egy tojássárgáját és egy teáskanál mézet keverj addig, amíg az elegy be nem sűrödik. Az arcodon hagyd megszáradni, majd hideg vízzel mosd le.

- Aknés bőrre készíts teát egy-egy rész kakukkfűből, levendulából, kamillából, hársfavirából, papsajtlevélből, fehérmályva gyökérből, martilapu levélből. 3-4 kanálnyi teához ugyanannyi (gyógyszertári) kalcium-karbonátot végy, keverd péppé, és kend a bőrfelületre. Gyulladás-csökkent és baktériumölő hatású.

Gyógynövény-, gyümölcs- és zöldségpakolások
Pakoláshoz 1 csésze vízzel 2 ev kanál gyógynövényből készíts teát. Ha kihűlt, leszűrheted és semleges krémalapba keverheted. A célnak megfelelő gyümölcsöt passzírozd szét, tedd az arcodra a pépet, 15-20 percig hagyd rajta, majd meleg vízzel mosd le. A citrom szárító, összehúzó hatású, olajos bőrre ajánljuk. A banán nyugtat és lágyít; a paradicsom és az uborka tisztít. Préseld ki gyümölcscentrifugán negyed kilogramm tisztított, darabolt sárgarépa levét. Keverd el egy teáskanál mézzel, egy tojássárgájával és kevés citromlével. A répapakolást legalább három héten át naponta használd száraz, érzékeny bőröd ápolására.

Lemosó - A tejkitűntetős lemosó. Vattapamacsra tégy egy keveset és kend be vele a bőröd.

Mélytisztító olajos, zsíros bőrre

Egy ev kanál gyógynövényt tégy egy széles tálba, önts rá forró vizet és hajolgazd föl, miközben a fejedet letakarod egy törülközővel. Ha a bőröd frissíteni szeretnéd, mentát válassz. Ha gyulladást csökkentenél, kamillát. A citrom héja vagy leve összehúzó, hatást ad a guborkáknak.

Az olajos, zsíros bőrt igen alaposan tisztítja a petrezselyem-méz keverék. 10 dekagramm petrezselyemzöldet alaposan moss meg, és apróra vágd fel. Mozsárban zúzd, amíg nedvessé nem válik. Tégy hozzá két teáskanál vastagon folyó, de nem kikristályosodott mézet. Alaposan keverd össze. Csavaros üvegbe töltve a hűtőben sokáig eltarthatod. Amikor szükséges, tégy belé az arcodra. 20-30 percig hagyd hatni, majd szivaccsal és meleg vízzel mosd le.

Leégésre

A túlzásba vitt napozás természetes vagy mesterséges fényben mély ráncokat vés a bőrre, és növeli a bőr rák kialakulásának valószínűségét. A tiszta nyári nap elhűződj árnyékba.

A leégett bőrfelületet kend be hűtőben kivett natúr joghurttal. Ha kissé megnyugodott a bőröd, langyos vízzel öblítsd le a joghurtot vagy simítsd szét a bőrödön egy kis hígított ecetet, enyhülnek fájdalmaid. Segít a nyers uborkapakolás is. Krémet is készíthetsz belé, ha az uborkát meghámozzod, átpasszírozod és kevés tejjel vegyíted.

Környezetvédelmi Óra a Campus Rádióban

Az E-misszió Egyesület és a Campus Rádió közös környezetvédelmi műsorral jelentkezik hetente, szerdánként 9 órától a 97,9 Mhz-en a Campus Rádió Lyukasóra című műsorában. (www.campusradio.hu)

A műsorban aktuális természet- és környezetvédelmi hírekkel, valamint Egyesületünk tevékenységeivel ismerkedhetnek meg a hallgatók, illetve aktuális eseményekről értesülhetnek.

Várjuk észrevételeiket, megjegyzéseiket a műsorral kapcsolatban az Egyesület elérhetőjein.

Környezeti Tanácsadó Iroda

Elérhetőségeink:

Telefonon: 42/423-818

Személyesen vagy levélben:

4400 Nyíregyháza, Szabolcs u. 6.

emisszio@e-misszio.hu

www.e-misszio.hu

Nyitva tartás:

Hétfő, péntek: 8:00-14:00

Kedd-csütörtök: 8:00-16:00

ZÖLDÖVEZET

KÖRNYEZETBARÁT TERMÉKEK BOLTJA

Termékeink:

- növényi alapú, állatkísérletmentes kozmetikumok: samponok, tusfürdő, arckrémek, testápolók, szappanok, kéz- és lábápolók, fürdő- és masszázsolajok, fogporok
- környezetbarát tisztítószer: mosogatószer, mosószóda, bórax, szódabikarbóna, súrolópor, wc-olaj, háztartási étolajderít, kamillás kézmosópor
- ultramaggal ellátott, mosható nadrágpelenka
- újrapióból készült borítékok, fénymásoló- és nyomtatópapír
- környezetvédelemről, természetvédelemről, környezeti nevelésről szóló folyóiratok, könyvek, oktatóanyagok, kifestők, egyéb kiadványok

Az Egyesület honlapján (www.e-misszio.hu) folyamatosan frissítjük a Zöldövezet boltban található termékek listáját, így az érdeklődők mindig naprakészen informálódhatnak a régi és új árucikkekről.

2008. július 9-13.

Tokaj - Rakamaz

A világörökség szelleme, nemes borok, kiváló muzsika, remek közösség, környezetvédelem - ezek a legfőbb jellemzői a Hegyalja Fesztiválnak, mely valódi márka lett rövid időn belül a hazai és középkelet-európai fesztiválpiacon. Az idén már kilencedszer várja a visszatérő és az új hegyaljasokat a legnagyobb vidéki fesztivál július 9. és 13. között, kilenc zenei színpadon több mint kétszáz produkcióval.

További Infó, linkek:

Fesztiválról: www.hegyaljafestival.hu

Helyszínről: www.tokaj.hu, www.rakamaz.hu

E-misszió Zöld Színpad

Verespatak fellélegezhet, Klímaváltozás - én mit tehetek ellene?, Bioetanol - csodaszer vagy átvágás? - Kell-e nekünk szalmatüzelés? - Lehet más a politika? Legyen!, Bloggertalálkozó, Ifjúsági kerekasztal...

Fellépők: Fülöp Sándor zöldombudsman; Aradi Csaba biológus, a Hortobágyi Nemzeti Park nyugalmazott igazgatója; Illés Zoltán zöldpolitikus; Juhász Attila politológus; Lóránt Attila fotográfus; Podmaniczky Szilárd író, költő; Hartay Csaba költő; Katona Kálmán, Nagy Andor, Orosz Sándor, az Országgyűlés Környezetvédelmi bizottságának elnöke és alelnökei...

- Kiállítás: Lóránt Attila: "Eltűnő félben lévő kultúrák" c. kiállítása lesz látható a Zöldsátorban.

- „Csigalom - nyugavér” - játszótér és információs pult

Hogyan növelhetjük otthonunk értékét?

Ha otthon van az energiahatékonyan, könnyedén csökkentheti áram- és fűtésszámláit, magasabb komfortérzetet biztosít családjának és sokat tehet az élhetőbb környezetért is.

**Energhatékonyág =
ésszerű, célszerű és takarékos energafelhasználás.**

Mindebben segít az Energia Klub Lakcímké kampánya. Az ingyenes **Lakcímké** ismeretterjesztő füzetből is bárki tájékozódhat arról, hogyan teheti hatékonyabbá otthona energafelhasználását, továbbá megismerheti a rövidesen hazánkban is bevezetendő épületenergetikai tanúsítványt.

A Lakcímké kiadvány letölthető a www.lakcimke.hu honlapról vagy megrendelhető a helyi partner szervezettől, a nyíregyházi **E-misszió Egyesület**től, akikhez ingyenes tanácsokért is fordulhat.

- tel/fax: 42/423-818
- e-mail: emisszio@e-misszio.hu
- www.e-misszio.hu